

Teknisten tukipalvelujen ehdotus vuoden 2024 talousarvioksi

Kaupunginhallituksen teknisten tukipalvelujen jaosto 07.09.2023 § 55

Valmistelija

Tekninen päällikkö Jonas Nylund, puh. 050 428 3774
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Kuntalain mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio sekä taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Vuoden 2024 talousarvio perustuu kaupungin voimassa olevaan strategiaan.

Kuntatalouden kansallisia kehyksiä vuosille 2024–2027 on kuvattu valtiovarainministeriön keväällä 2023 julkaisemassa kuntatalousohjelmassa.

Suomen hajanainen kuntarakenne, väestön ikääntyminen ja syntyvyyden lasku ovat johtaneet kuntakentän eriytymiseen, joka uhkaa edelleen kiihtyä tulevina vuosina, jos väestörakenteen muutos jatkuu ennustetun kaltaisena. Eriytymiskehitys vaikeuttaa kuntien lakisääteisten tehtävien toteutusta taloudellisesti ja toiminnallisesti kestäväällä tavalla.

Sekä kaupungin verorahoitus että valtionosuusjärjestelmä ovat muuttuneet sote-uudistuksen myötä ja tulevat vaikuttamaan edelleen kaupungin rahoitukseen vuoden 2024 aikana. Lopulliset laskelmat kaupungin tulevista valtionosuuksista, kuten myös vuoden 2023 valtionosuuksista, vahvistetaan syksyllä 2023.

Talousarvion kehyksen lähtökohtana on, että kunnallisverotuotot arvioidaan vuoden 2023 tuloveroprosentin 7,86 % mukaan. Hyvinvointialueuudistuksen vuoksi kuntien on vuodesta 2024 alkaen vahvistettava kunnallisveroprosentti prosenttiyksikön kymmenyksen tarkkuudella.

Vuoden 2024 talousarvion kehyksessä verotulot on laskettu Kuntaliiton viimeisimmän, 14.4.2023 julkaistun ennusteen mukaisesti 14 855 henkilön asukasluvun perusteella. Paraisten kaupungin verotulojen ennustetaan vuonna 2024 olevan 41 340 000 euroa, mikä on 2,1 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuonna 2023. Ennustetuista verotuloista kunnallisveron osuus on 28 573 000 euroa, yhteisöveron osuus 2 349 000 euroa ja kiinteistöveron osuus 10 418 000 euroa vuonna 2024.

Kuntaliiton 5.5.2023 päivätyn ennusteen mukaan kaupunki saa vuonna 2024 valtionosuuksia 8 661 942 euroa, eli noin 1,9 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuonna 2023.

Kunta-alan palkkoihin tulee 2,27 %:n yleiskorotus ja 0,73 %:n järjestelyerä 1.6.2024. Lisäksi palkkoihin tulee vuoden aikana kaksi kertaa, 1.2.2024 ja 1.6.2024, palkkausjärjestelmien kehittämisohjelman mukainen yhteensä 1 %:n erä.

Vuosikatteen on tasapainoisessa kuntataloudessa riitettävä investointikulujen kattamiseen. Tämän ylittävät investointikulut on rahoitettava lainoin. Kaupungin investointitaso on viime vuosina ollut korkeampi kuin mitä kaupungin tavanomainen investointitaso sallii. Investointitarve kaupungissa on edelleen suuri. Vuoden 2024 kehys perustuu noin 4 miljoonan euron vuosikatteeseen.

Vuoden 2024 kehysten mukaan kaupungin alijäämä olisi noin -2 miljoonaa euroa.

Kehykseen sisältyy suomenkielisen yläkoulun koulurakennuksen purkamisesta aiheutuva kertaluonteinen ylimääräinen noin 1 miljoonan euron arvonalennus.

Kehykset ovat talousarviovuonna sitovia jokaisen toimialan kunkin vastuualueen osalta toimintakatasolla. Toimialajohtajat vastaavat ensisijaisesti oman toimialansa talousarviosta ja -suunnitelmasta. Budjetointi tehdään kustannuspaikoittain ja tileittäin/kustannuslajeittain kullekin vastuualueelle.

Johtuen vallitsevasta tilanteesta, jossa sekä vero- että valtionosuusrahoituksesta tulee uusia tietoja vielä syksyn aikana, talousarvion kehystä saatetaan tarkistaa syksyllä, kunhan vuoden 2024 talousarvion laatiminen etenee.

Hallinto- ja tukipalvelutoimialan osalta kehys osoittaa tuottoihin 7,9 %:n lisäystä sekä menoihin 2,6 %:n lisäystä, mikä johtuu miltei yksinomaan sopimusperusteisista palkankorotuksista. Kehyksessä ei siis ole tilaa menojen korottamiselle, vaikka inflaatio oli heinäkuussa 6,5 % ja kuntatalouden julkisten menojen hintaindeksi nousi vuoden 2023 ensimmäisellä neljänneksellä 6,0 % edelliseen vuoteen verrattuna. Tämä tarkoittaa sitä, että talousarviossa ei ole tilaa minkäänlaisille ”yllätyksille ja lisäkustannuksille”, ja kustannuspaineen vähentämiseksi on tarpeen mukauttaa huollon ja kunnossapidon tasoa, mikä käytännössä merkitsee kunnossapidon tason laskemista kaikilla vastuualueilla.

Oheismateriaali

Vuoden 2024 ohjeet ja kehys
Vuoden 2024 talousarvion kehys toimialoittain ja koko kaupungin tasolla

Esittelijä

Tekninen päällikkö Jonas Nylund, puh. 050 428 3774
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Päätösehdotus

Kaupunginhallituksen teknisten tukipalvelujen jaosto merkitsee toimialansa vuoden 2024 talousarvion kehysten tiedoksi.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Kaupunginhallituksen teknisten tukipalvelujen jaosto 03.10.2023 § 70
456/02.02.00/2023

Valmistelija

Tekninen päällikkö Jonas Nylund, puh. 050 428 3774
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Teknisten tukipalvelujen vuoden 2024 talousarvio perustuu kaupungin organisaatiomalliin ja teknisiin tukipalveluihin kuuluvat tekniikan ja infran, tilapalvelujen ja vesihuollon vastualueet.

Teknisten tukipalvelujen talousarvioehdotus perustuu talousarviokehysten mukaisiin odotuksiin tulojen lisäämisestä noin 1,85 miljoonalla eurolla vuoden 2023 ennusteeseen verrattuna. Vuoden 2023 talousarviota koskevan ennusteen perusteella tulojen lisäämisen tässä määrin arvioidaan olevan haastavaa, koska suurimmat yksittäiset tulot ovat sisäisiä tuloja tai sopimusperusteisia maksuja. Vesihuollon osalta ennuste osoittaa, että veden ja jäteveden myynti vähenee, kun taas uusia liittymismaksuja jää saamatta rakentamisen vähenemisen takia.

Jotta odotuksiin tulojen lisäämisestä voidaan vastata, on pohdittava ja otettava käyttöön uusia tuloja.

Odotusten mukaisen tulojen lisäyksen tasapainottamiseksi toiminnan menoja on vähennettävä. Tilanne on haastava, koska kiinteistöjen, infran ja alueiden korjaus- ja kunnossapitomäärärahat ovat olleet useiden vuosien ajan riittämättömiä.

Kaikille teknisten tukipalvelujen yksiköille on olennaista saada nopeasti kasvava korjausvelka kuriin. Tämän trendin katkaiseminen vaatii käyttömäärärahojen lisäämistä. Uusista alueista huolehtimiseen ei ole ollut määrärahoja ja samaan aikaan kiinteistöjen, infran ja laitteistojen korjausvelka kasvaa erittäin nopeasti. Kustannusten vähentämiseksi toimintaa on priorisoitava, jotta toiminnan ydintoiminta voidaan taata. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että muu kuin lakisääteinen toiminta loppuu, jos verorahoitteinen kustannusosuus ei riitä. Myös lakisääteistä toimintaa on priorisoitava ja palvelutaso on mukautettava talousarvioon.

Tekniikan ja infran vastuualue

Tekniikan ja infran vastuualueen vastuulle ja tehtäviin kuuluvat yleiset viheralueet ja puistot, liikuntapaikkojen kunnossapito, Parfix, kadut ja yleiset alueet, vuokralaiturit ja vierasvenesatamien laiturit, venesulku, katuvalaistus, hulevesien hallinta ja uimarannat.

Talousarvio perustuu vuoden 2023 talousarvion mukaiseen tasoon ja toimintaan. Talousarvioehdotuksessa on otettu huomioon sopimusperusteiset palkantarkistukset ja varovainen kustannusten lisäys, joka ei kuitenkaan vastaa edelleen korkeana pysyvää materiaalien, tavaroiden ja palvelujen kustannustasoa. Henkilöstömäärä perustuu sekä vakinaisen henkilöstön että kausityöntekijöiden osalta vuoden 2023 mukaisiin henkilötyövuosiin. Tekniikan ja infran talousarvioon eivät sisälly arvalla valittavien kesätyöntekijöiden palkkakulut, vaan ne sisältyvät henkilöstöpalvelujen talousarvioon.

Tulopuolella on huomioitu noin 5 %:n indeksitarkistus venepaikkamaksuihin, jotta ne vastaavat paremmin nykyistä hintakustannusindeksiä. Kustannusten kasvupaineiden tasapainottamiseksi ja taloudellisten edellytysten luomiseksi kunnan hulevesijärjestelmän saneerauksen ja laajennuksen toteuttamiseen suunnitelmakaudella talousarvioehdotukseen sisältyy 200 000 euron tulot hulevesimaksuista. Näiden nettovaikutus on noin 160 000 euroa, kun huomioon otetaan, että runsaat 10 000 euroa muodostuu sisäisistä hulevesimaksuista ja 30 000 euroa menee ohjelmisto- ja lisenssikustannuksiin sekä laskutukseen.

Kustannuspuolella suurin yksittäinen lisäys on varikon sisäinen vuokra; yhden rakennuksen vanha vuotava katto on kipeästi kattoremontin tarpeessa. Vuoden 2023 talousarvioon verrattuna vuokratkustannukset kasvavat yhteensä noin 114 000 euroa, mikä käsittää sekä käyttö- että pääomavuokrat. Pelkästään sisäisen vuokran korotus yhdessä sopimusperusteisten palkantarkistusten kanssa nostaa kustannuksia enemmän kuin kehys sallii.

Tilapalvelujen vastuualue

Kiinteistö- osuuden budjetti koostuu hyvinvointialue Varhan talousarviosta, joka sisältää suuruusluokkana 26 000 brm² vuokrattavia tiloja. Budjetti rakentuu pääomaosuuteen suuruudeltaan 2,7 M€ ja käyttövuokran suuruus on 1,7 M€. Budjetti muodostuu tasolle 4,4 M€ ja lisänä ovat pelastuslaitosten tilat kokonaisvuokran osuudella 0,23 M€. Vuokran lopullinen mahdollinen muutos

selkiytyy 10/2023 indeksikorotusten mukaisesti, mutta käynnissä olevat kiinteistötarkennukset voivat osaltaan pienentää vuokran määrää huomattavasti.

Sisäinen vuokra sisältää pääomavuokran osuuden 6,3 M€, joka nousee vuositasolla 13,5 %. Käyttövuokran osuus on 4,6 M€, joka nousee 17,3 %. Elinkustannusindeksin vuosimuutos on 7,9 %, jolloin pääomavuokrat on nostettu 50 % indeksin muutoksen arvosta ja suuruudeksi muodostuu 3,95 %. Kiinteistöjen ylläpitokustannusindeksin vuosimuutos 13,73 % ja käyttövuokran nousuksi on muodostettu kokonaisuutena 17,3 % johtuen suurelta osin oppimiskeskus Bravan valmistumisesta koko vuoden käyttöön. Muiden kohteiden kuin tilamäärien muutosrakennusten keskimääräinen ylläpidon nousu on 10,6 %. Kokonaisuutena sisäinen bruttovuokra nousee suuruusluokkana 1,4 M€ (15,1 %). Suurin yksittäinen muutos on oppimiskeskus Bravan bruttovuokran nousu suuruusluokkana 1,22 M€ vuoden 2023 arvosta.

Sisäiset vuokrat on kohdistettu yksiköittäin, mutta kohdistuksia puuttuu edelleen. Oppimiskeskuksen valmistuttua voidaan vakiinnuttaa vuokrataso väistötilojen poistuttua ja aktiivisten rakennusten käyttö on kokonaisten budjettivuosien tasolla.

Ulkoisen budjetin osuus hyvinvointialueen lisäksi on tasolla 1,35 M€. Kattavimpia osuuksia ovat Kaarean keittiötilojen vuokraus ja erillisten toimitilojen vuokraus.

Kokonaisuutena kiinteistöjen budjetin suuruus on suuruusluokkana 16,6 M€. Kokonaisbudjettia voidaan verrata edeltävään vuoteen, jolloin vertailun tuloksena budjetti kasvaa 5,0 % vuoden 2023 suuruudesta 15,8 M€, määrä on suuruusluokkana 0,8 M€. Perusteet kasvulle ovat kustannusnousu ja oppimiskeskus Bravan kokovuotinen käyttöönotto.

Toimintaan kiinteistöt-yksikkö ei saa käyttää pääomavuokran tuloja, joka vastaa suuruusluokkaa 6,3 M€ vuositasolla

Tilapankin uusia kohteita ovat Axxell-tilat kokonaisuutena, Iniön terveystalo ja Hesburger-rakennus osan vuotta.

Tilapankin kustannukset ovat suuruusluokkana 0,31 M€, joka nousee 0,15 M€ vuositasolla.

Siivoustoiminnan sisäinen budjetti on tasolla 1,04 M€.

Budjettia kasvattavat oppimiskeskus Bravan kokovuotinen käyttö.

Siivouksen budjettia pienentää Axxell-tilojen/Vapparintie, Sarlinin ja

Paraistenseudun koulujen poistuminen kokonaisuutena siivouslaajuudesta.

Oppimiskeskus Bravan budjetti on kokonaissummana suuruusluokkaa 148 000 €.

Budjetti kasvaa suuruusluokkana 20 % vuositasolla kasvun ollessa 25 000 €.

Vertailuarvona pidetään 2023 budjetointia ilman perussiivouksia. Sisäinen vuokratyö kasvaa +3,0 %.

Kokonaisuutena budjetin 2024 kokonaissumma on suuruusluokkana 1,1 M€, joka nousee vuositasolla 4,4 %.

Tilapalveluyksikön kokonaisbudjetti on 17,8 M€, joka nousee 5,5 % suuruusluokkana 1,0 M€ vuositasolla.

Vesihuollon vastuualue

Vesihuollossa suurin haaste on tulojen aleneminen, joka johtuu vedenkulutuksen vähenemisestä vuosittain. Tulojen pieneneminen, mutta saman tai laajemman

putki-infran ja laitosten kunnossapito ja käyttö on haastava yhtälö kustannustason samalla noustessa.

Edellä mainitusta johtuen ja kestävä talouden ja toiminnan saavuttamiseksi vuonna 2024 huomioon joudutaan ottamaan veden ja jäteveden hintojen indeksikorotus. Käyttö- ja perusmaksujen välisen jakauman tasapainottamiseksi korotus pitäisi kohdistaa eniten perusmaksuihin, koska jakauma ei vastaa vesihuoltolaitoksen todellisuutta. Maksujen lähtökohtana on, että perusmaksutuloilla katetaan kiinteät kustannukset (verkostojen ja laitosten ylläpito, huolto, korjaukset, ammattilaispalvelut, henkilöstö, pääoma ja rahoituskustannukset). Käyttömaksutulojen on määrä kattaa muuttuvat kustannukset. Näin ei nyt ole, ja vesihuoltolaitoksen talous on siksi kestävämmällä pohjalla vuosittain vähenevän vedenkulutuksen takia. Käyttömaksujen osuus tuloista on ollut noin 69 %, perusmaksujen noin 23 % ja liittymismaksujen noin 8 %. Koska suurin osa vesihuollon menoista on kiinteitä, myös suurimman osan tuloista pitäisi olla perusmaksuja.

Viemäriverkoston saneeraustahti on hitaampi kuin koko maassa keskimäärin (myös koko maan keskimääräinen saneeraustahti on riittämätön) ja viemäriverkoston päätyy vuosittain turhaan puhdistettavaksi noin miljoona kuutiota hulevettä. Saneeraus tuo säästöjä. Käyttötaloudessa ei ole määrärahoja uusien asunto-/teollisuusalueiden kunnossapitoon.

Osa-aikaeläköityminen vähentää henkilöstökuluja noin 8 kuukaudelta.

Yhteenlaskettuna teknisten tukipalvelujen vuoden 2024 talousarvio näyttää tällä hetkellä seuraavanlaiselta; siitä puuttuu kuitenkin vielä joitakin sisäisiä eriä, ja budjetointityö jatkuu edelleen:

Tekniska tot (M€)

	E2023	R2024	Genomgång med ekonomi avd. B2024	Budgetläget 27.9.2023
Vattentjänster				
inkomster	4,2	4,51	4,2	4,2
utgifter	3,2	3,27	3,22	3,22
verks.bidrag	0,99	1,24	0,98	0,98
Teknik&Infra				
inkomster	0,46	0,46	0,67	0,68
utgifter	3,76	3,84	3,82	3,96
verks.bidrag	-3,30	-3,38	-3,16	-3,28
Lokalservice				
inkomster	16,73	18,63	17,80	17,80
utgifter	9,46	9,72	9,86	9,86
verks.bidrag	7,27	8,91	7,94	7,94
verks.bidrag TOT	4,962	6,766	5,764	5,643

Tekninen päällikkö ja vastuualuepäälliköt tekevät selkoa teknisten tukipalvelujen vuoden 2023 talousarviosta kokouksessa. Oheismateriaali ja alustava investointilista esitellään kokouksessa.

Oheismateriaali

Talousarvioehdotus vastuualueittain 3.10.2023
Alustava investointilista

Esittelijä Tekninen päällikkö Jonas Nylund, puh. 050 428 3774
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Päätösehdotus Tekninen päällikkö ja vastuualuepäälliköt esittelevät karkean yleiskatsauksen vuoden 2024 talousarviosta. Jaosto merkitsee informaation tiedoksi sekä kommentoi alustavaa investointilistaa.

Pykälä tarkastetaan välittömästi.

Päätös Keskustelun kuluessa todettiin edellisessä pykälässä käsitellyn ja talousarvioehdotukseen sisältyvän hulevesimaksun osalta, että kyseiset tulot ja menot tulee poistaa.

Jaosto keskusteli myös ehdotetusta 4,5 %:n korotuksesta vesi- ja jätevesimaksuihin ja antoi evästykseksi, että perusmaksuista saatavat tulot saavat olla enintään 30 % vesihuoltolaitoksen kokonaistuloista.

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu Lopullisen päätöksen jälkeen: Talouspäällikkö, hallintopäällikkö, opetuspäällikkö